

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Teze bakalářské práce

Ekologické zemědělství

Adéla Pachtová

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Předkládaná bakalářská práce se zabývá ekologickým zemědělstvím a jeho dlouhodobým vývojem. Cílem práce je komplexně zmapovat problematiku ekologického zemědělství zaměřeného na chov zvířat a na základě statistických metod určit jeho budoucí vývoj v České republice.

Teoretická část práce shrnuje zásady ekologického zemědělství a analyzuje chovy jednotlivých druhů zvířat v České republice. Tato analýza je konfrontována se stavem ekologického zemědělství v Evropě a výsledkem je porovnání počtů ekologicky chovaných zvířat České republiky s jinými státy Evropy. Pro úplnost je v práci zařazena i kapitola věnující se stavu ekologického zemědělství ve světě.

Praktická část je věnována predikci celkového počtu skotu, dojnic a KBTPM v ekologickém systému zemědělství České republiky za využití metody časových řad. Výsledkem je prognóza vývoje počtu v jednotlivých oblastech pro roky následující s komentářem.

Informace jsou čerpány z odborné literatury a orgánů státní správy zabírajících se danou problematikou.

Klíčová slova

Ekologické zemědělství, ekofarma, ekologický chov zvířat, biopotravina, časové řady, dotace, welfare.

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je seznámit čtenáře se základními cíli ekologického zemědělství, s odlišnostmi od zemědělství konvenčního a s metodami, které v historii daly směr ekologickému zemědělství a k takovému způsobu hospodaření, kterým dnes označujeme pojmem ekologické zemědělství.

Primárním cílem teoretické části práce je zaměření na ekologický chov zvířat. Je charakterizován chov a aktuální stav jednotlivých druhů hospodářských zvířat v ekologickém systému hospodaření. Čtenář je seznámen s aktuálním stavem ekologického zemědělství celosvětově a s porovnáním stavu ekologického zemědělství České republiky s vybranými státy Evropy.

V praktické části je primárním cílem pomocí statistických metod vypočítat prognózu počtu ekologicky chovaného skotu, dojnic a krav bez tržní produkce mléka v České republice

pro roky 2015 a 2016. Sekundárním cílem autorky je výpočet elementárních charakteristik časových řad.

Metodika

Literární rešerše je vypracována na základě odborné literatury a platné legislativy. Vybraná statistická data byla čerpána z Ministerstva zemědělství, Ústavu zemědělské ekonomiky a informací, Statistického úřadu Evropské unie a organizace IFOAM. Ze situačních a výhledových publikací zaměřených na téma ekologické zemědělství.

Údaje a výpočty byly zpracovány pomocí program Microsoft Excel 2007 a Statistica 12 za využití ověřených statistických metod.

Závěr

Ekologické zemědělství je způsob hospodaření, který představuje potenciální alternativu k zemědělství konvenčnímu a jehož zastoupení na trhu dlouhodobě roste. Nicméně i přes růst zájmu stále není plně konkurenceschopnou variantou ke konvenčnímu způsobu hospodaření vzhledem k počtu biofarmářů, menšímu zastoupení na trhu a vyšší ceně výrobků.

Z pozorování vývoje rozlohy půdy spadající do systému ekologického zemědělství je patrný rostoucí trend zájmu zemědělců a to jak v rostlinné, tak v živočišné produkci.

Autorka svou práci zaměřila hlavně na živočišnou výrobu. V teoretické části práce je zahrnut chov jednotlivých druhů zvířat- skotu, prasat, ovcí, koz a drůbeže a porovnání stavu ekologicky chovaných zvířat v České republice se zeměmi Evropy.

Praktická část je věnována predikci celkového počtu skotu, dojnic a KBTPM v ekologickém systému zemědělství za využití metody časových řad. Předpověď u všech třech časových řad je vypočítána na základě kvadratických trendových funkcí pro roky 2015 a 2016. Z výpočtu vyplývá, že ve všech případech je trend vývoje rostoucí. Nejdynamičtěji se vyvíjí celkový počet skotu, do celkového počtu jsou totiž zahrnuty všechny dílčí skupiny skotu. Z porovnání vývoje predikcí u dojnic a KBTPM je patrné, že rychleji se bude vyvíjet počet masných krav. Poptávka po mase, respektive masných výrobcích je vyšší, než je tomu u mléka respektive mléčných výrobků. Data pro predikce byla čerpána z kontrolní organizace KEZ a ÚISZP. Výsledky časové řady o KBTPM mohou být mírně zkreslené, jelikož kategorizace není v rámci jednotlivých let konzistentní.

Pozitivní vývoj predikcí je dán stoupající spotřebou biopotravin. Z živočišné produkce masa je na trhu významně zastoupeno hovězí maso. Jeho spotřeba rok od roku stoupá, protože lidé mají zájem o zdravější potraviny. Na trhu s mléčnými produkty má kravské biomléko

silnou konkurenci v podobě ovčího a kozího mléka. Zemědělci dále nejsou motivováni k zvyšování stavů dojníc, neboť jednak je poptávka po kravském biomléce nasycena a jednak je chov dojníc technologicky i ekonomicky náročnější než chov masného skotu.

Celkový počet skotu se na území České republiky zvyšuje, avšak ekologičtí zemědělci mohou své chovy rozšiřovat pouze s pravidly ekologického zemědělství o počtu dobytčích jednotek na hektar půdy.

Živočišné bioprodukty pomalu nacházejí svá místa v maloobchodech, avšak zákazníci jsou málo informováni o tom, za jakých podmínek bylo zvíře chováno. Z tohoto důvodu lze říci, že propagace živočišných výrobků pocházejících z ekologického zemědělství by měla být výraznější. Je značný rozdíl vědět, že zvíře bylo chováno za podmínek, kdy celý život strávilo v jednom prostoru, bylo krmené krmnou směsí a nevidělo denní světlo. Na rozdíl od možnosti koupit maso zvířete pocházející z biochovu, kdy má spotřebitel jistotu, že zvíře mělo přístup na čerstvý vzduch, dostávalo krmivo jemu vlastní a nežilo ve stresujících podmínkách.

Vzhledem k pozitivnímu charakteru předpovědí v oblasti vývoje počtu zvířat chovaných ekologicky a rostoucímu zájmu spotřebitelů o biopotraviny lze soudit, že z dlouhodobého časového hlediska se ekologické zemědělství stane silnějším konkurentem konvenčního způsobu hospodaření.

Vybraná literatura

1. KUČHTÍK, Jan a kol. *Chov zvířat II: alternativní chovy zvířat a farmové chovy zvěře*. Vyd. 1. V Brně: Mendelova univerzita, 2013. 148 s. ISBN 978-80-7375-722-9.
2. MINOU, Yuseffi, WILLER, Helga. *The Word of organic agriculture statistics emerging trends 2007*. Bonn: FiBL a IFOAM, 2007. ISBN 3-934055-82-6.
3. MOUDRÝ, Jan a kol. *Chov zvířat v ekologickém zemědělství: odborná monografie*. 1. vyd. V Českých Budějovicích: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta, 2007. 52 s. ISBN 978-80-7394-042-3.
4. ŠARAPATKA, Bořivoj a kol. *Ekologické zemědělství v praxi*. Šumperk: PRO-BIO, 2006. 502 s. ISBN 80-87080-00-9.
5. *Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2011-2015 = Action plan for organic farming 2011-2015*. Praha: Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Českou technologickou platformou pro ekologické zemědělství, 2011. 32 s. ISBN 978-80-7434-007-9.

6. *Metodika vzdělávacího programu ekologické zemědělství regionálně*. Šumperk: PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, 2013. 101s.